

شماره ۶۸۹۷۱/ت۶۱۲۴۳ هـ

۱۴۰۳/۵/۱

وزارت جهادکشاورزی

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

سازمان حفاظت محیط زیست

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۳/۴/۲۰ به پیشنهاد شماره ۱۸۸۹/۱۰۰/۱۴۰۲ مورخ ۱۴۰۲/۲/۶ سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آییننامه مشارکت در حفظ محیط زیست طبیعی و رونق کسب و کار محیط زیستی را به شرح زیر تصویب کرد:

آییننامه مشارکت در حفظ محیط زیست طبیعی و رونق کسب و کار محیط زیستی

ماده ۱- در این آییننامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار میروند:

۱- سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست.

۲- مناطق چهارگانه: پارکهای ملی، آثار طبیعی، پناهگاههای حیات وحش و مناطق حفاظت شده.

۳- شورای عالی: شورای عالی حفاظت محیط زیست.

۴- مشارکت: رابطه قراردادی سازمان با اشخاص حقیقی و حقوقی با هدف حفاظت و احیای تمام یا بخشی از حیات وحش و اجزای آنها با اتکا به تخصص و سرمایه‌گذاری شخص طرف مشارکت، بابت اجرای برنامه‌های حفاظتی و پژوهشی، تحقیقاتی، آموزشی و ترویجی به ازای اجازه استفاده از امکانات، تأسیسات و مستحقات در صورت مجوز قانونی و طبیعت گردی با مجوز وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و بهره‌برداری پایدار از حیات وحش در چهارچوب ضوابط دستگاه اجازه‌دهنده.

۵ - تنوع زیستی: اقسام زندگی در سه سطح ژن، گونه و زیست بوم (اکوسیستم).

۶ - بهره‌برداری پایدار و خردمندانه: استفاده از اجزای تنوع زیستی (نظیر طبیعت گردی) (با مجوز وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری)، حیات وحش نگری، عکاسی و فیلمبرداری حیات وحش، شکار و صید) به نحوی که منجر به کاهش تنوع زیستی در طولانی مدت نشده و ظرفیت آن برای رفع نیازهای انسان حفظ شود.

ماده ۲- سازمان می‌تواند نگهداری و اداره موزه‌های تاریخ طبیعی و آثار طبیعی ملی را با رویکرد مشارکت با بخش غیردولتی انجام دهد. شرایط، نحوه حمایت، نظارت و ارزیابی فعالیت‌ها و رسیدگی به نقض تعهدات طرف مشارکت به موجب شیوه‌نامه‌ای خواهد بود که در چهارچوب قوانین ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه توسط سازمان تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره - سازمان موظف است هر ساله وجوه حاصل از اجرای ماده واحده قانون اخذ ورودیه از بازدیدکنندگان پارک‌ها و موزه‌های تاریخ طبیعی مصوب ۱۳۶۷ که در لایحه بودجه هر سال پیشبینی می‌شود را به منظور اجرای طرح مشارکتی در اختیار طرف مشارکت قرار دهد تا در قالب تبصره (۴) ماده واحده قانون یادشده، برای تأمین نیازهای تجهیزاتی و تدارکاتی امور حفاظتی هزینه نماید.

ماده ۳- به منظور اجرای برنامه‌های حفاظت حیات وحش، سازمان می‌تواند در ازای مشارکت متقاضیان در اجرای برنامه‌های حفاظتی و تأمین امکانات و تجهیزات مربوط که منجر به بهبود و افزایش جمعیت حیات وحش گردد، امتیاز بهره‌برداری پایدار و خردمندانه از جانوران وحشی را برای طرف مشارکت منظور نماید. نحوه مشارکت در قالب توافق‌نامه یا تفاهم‌نامه و ضوابط مربوط به آن، در چهارچوب دستورالعملی که ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه توسط سازمان ابلاغ می‌شود، تعیین می‌گردد.

تبصره - درخصوص پروانه های شکار و صید، طرف مشارکت می تواند پس از پرداخت حقوق دولت نسبت به بازاریابی و فروش سهمیه های تعیین شده مطابق تقاضا و قیمت بازار اقدام نماید .

ماده ۴- سازمان میتواند با استفاده از ظرفیت مراکز تکثیر در شرایط نیمهاسارت با رعایت کلیه اصول حفظ سلامت و خلوص ژنی به منظور احیا و بازسازی جمعیت های حیات وحش در طبیعت، از مشارکت اشخاص حقیقی یا حقوقی برای تکثیر گونه های در خطر انقراض یا حمایت و حفاظت شده استفاده نماید. در این صورت، طرف مشارکت اجازه برداشت معادل حداکثر سی درصد (۳۰٪) جمعیت مولید را در قالب صادرات یا فروش مولد یا شکار قانونی مولید رهاسازی شده با اخذ مجوزهای لازم از سازمان و بدون پرداخت وجه خواهد داشت.

تبصره - چنانچه عرصه مورد پیشنهاد طرف مشارکت از اراضی ملی باشد، طرف مشارکت موظف به اخذ مجوزهای لازم از سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور می باشد.

ماده ۵ - سازمان میتواند مجوز استفاده از حیات وحش و نمادهای ترویجی سازمان در تبلیغات انواع محصولات (اعم از کالا و خدمات) طرف مشارکت یا تبلیغ محصولات در مناطق تحت مدیریت، موزه ها، نمایشگاهها و همایشهای محیط زیست به عنوان آورده خود در قرارداد مشارکت در ازای حفاظت از حیات وحش یا بیمه حیات وحش در برابر خسارات آنان به افراد و دارایی و منافع ایشان لحاظ کند. شیوهنامه اجرایی این ماده ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه توسط سازمان تصویب و ابلاغ میشود.

ماده ۶ - سازمان می تواند انجام پایش های محیط زیستی، مدیریت (نگهداری) فضاهای آزمایشگاهی و نیز مستثنیات تملک شده توسط سازمان، اجرای طرح های شناسنامه دار کردن جانوران وحشی زنده در اسارت و نمونه های آکنده سازیشده (تاکسیدرمی) و اجزای جانوران وحشی که فهرست آنها توسط سازمان تعیین و اعلام می گردد و همچنین آموزش شکارچیان را در قالب قراردادهای مشارکت در بهره برداری و یا خرید خدمات و یا سایر روش های قانونی به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار نماید. شیوه نامه اجرایی این ماده ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آییننامه توسط سازمان تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

تبصره - دارندگان جانوران وحشی زنده در اسارت و نمونه های آکنده سازی شده (تاکسیدرمی) و اجزای جانوران وحشی که تا زمان ابلاغ این آییننامه فاقد مجوزهای لازم باشند، می توانند از طریق

یک نوبت فراخوان عمومی اعلامی از سوی سازمان، در موعد مقرر در فراخوان، ضمن خوداظهاری، جهت اخذ شناسنامه و شناسه‌گذاری اقدام نمایند.

ماده ۷- همیاری و اقدامات اجرایی داوطلبانه برای حمایت از جانوران وحشی و حفاظت از زیستگاه‌ها توسط کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی پس از هماهنگی و کسب اجازه از سازمان با رعایت حقوق قانونی و عرفی ذی نفعان امکانپذیر است. دستورالعمل همیاری و نحوه ارائه خدمات و اقدامات داوطلبانه توسط سازمان تدوین و ابلاغ می‌شود.

ماده ۸- سازمان می‌تواند در راستای انجام وظیفه حفاظت از جانوران وحشی در معرض خطر انقراض و حمایت و حفاظت شده از مشارکت اشخاص حقیقی یا حقوقی در ازای بهره‌برداری پایدار و خردمندانه از گونه‌های یادشده با رعایت حقوق قانونی و عرفی ذی نفعان استفاده نماید.

ماده ۹- سازمان میتواند از مشارکت اشخاص حقیقی یا حقوقی برای حفاظت، احیا و بهره‌برداری پایدار و خردمندانه از گونه‌های گیاهی بومی (اندمیک) و در معرض تهدید در مناطق تحت مدیریت سازمان برای کمک به حفاظت و بهبود وضعیت پوشش گیاهی استفاده نماید. مناطق و رویشگاههای نیازمند مشارکت توسط سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور شناسایی و به سازمان معرفی میگردد.

ماده ۱۰- ضوابط مربوط به حفاظت و نگهداری از جانوران وحشی در عرصه‌های خارج از مناطق تحت مدیریت سازمان که در اختیار سایر دستگاه‌های دولتی، نهادها و سازمان‌های نظامی، انتظامی و امنیتی قرار دارند، به نحوی که نافی حقوق دستگاه‌های اجرایی نباشند، توسط سازمان، تدوین و جهت اجرا به دستگاه‌های مذکور ابلاغ می‌شود و کلیه دستگاه‌ها مکلف به اجرای آن هستند. نظارت بر روند اجرای ضوابط ابلاغی بر عهده سازمان است.

ماده ۱۱- کسب و کارهای محیط‌زیستی یا مشارکت در حفاظت محیط زیست طبیعی موضوع این آیین‌نامه، در زمره فعالیت‌هایی قرار می‌گیرند که مشمول دریافت تسهیلات و مشوقهای توسعه اشتغال و کسب و کار بوده و وزارتخانه‌های جهادکشاورزی، امور اقتصادی و دارایی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و سایر مراجع مربوط میتوانند برای اعطای تسهیلات نسبت به معرفی به بانک عامل اقدام نمایند.

ماده ۱۲- اجرای این آیین‌نامه نافی حقوق زارعین، کشاورزان و معدنکاران نسبت به حقوق مالکانه خود و نیز دامداران نسبت به حق چرا و پروانه‌چرا یا طرح‌های مرتع‌داری نبوده و رعایت قانون

حفاظت و بهره برداری از جنگل‌ها و مراتع مصوب ۱۳۴۶ و آیین نامه های مربوط به آن الزامی است.

معاون اول رئیس جمهور - محمد مخبر